

SUV

SeniorUniversitetet Västerås

Program
Hösten 2021

Viktig information

Föreläsningarna

Från och med höstterminen 2021 blir föreningens måndagsföreläsningar avgiftsbelagda. Ett enkelt entrékortssystem införs. Föreningens medlemmar erbjuds att köpa antingen ett entrékort för 500 kronor för tolv föreläsningar eller ett entrékort för 300 kronor för sex föreläsningar. Korten är ej personliga och ej tidsbundna. De får ej överlåtas till någon som inte är medlem i föreningen.

Entrékorten betalas på **PG 494 52 30 - 3**.

När entrékortet är betalt kan det hämtas på SUV-expeditionen i Växhuset från och med måndagen den 23 augusti. Expeditionen är öppen mellan klockan 9 och 12.

Den som inte är medlem i föreningen får betala 70 kronor per föreläsning med Swish eller kontanter (ej mynt) vid konsertsalens entré i god tid innan föreläsningen startar.

Första föreläsning hålls måndagen den 13 september och sista föreläsning måndagen den 29 november. Föreläsningarna sker i Växhusets konsertsal mellan klockan 14.00 och 15.45.

Kurserna

Föreningens kurser är öppna för alla som erlagt medlemsavgift. Medlemsavgiften är 250 kronor för 2021 och betalas på **PG 494 52 30 - 3**.

En allmän kurs kostar 325 kronor och en språkkurs 650 kronor.

Kursanmälan sker via föreningens hemsida **suvaros.se** eller till SUV-expeditionen.

Kursverksamheten startar måndagen den 27 september. Konstkursen startar veckan innan.

Sista anmälningsdag till kurserna är 24 augusti. Ingen återbetalning av kursavgift sker om medlem avbryter kurs eller blir sent inplacerad på kurs.

Kurserna betalas på **PG 494 52 30 - 3**.

Resorna

Ett begränsat antal studieresor över dagen med buss planeras under höstterminen.

Anmälan till resor sker via föreningens hemsida **suvaros.se** eller till SUV-expeditionen.

Om dessa resor kan ni läsa mer i programkatalogen. **Resorna** betalas på **PG 44 83 88 - 9**.

Hemsidan-Medlemsdialogen-Programkatalogen

Hemsidan och Medlemsdialogen blir två viktiga informationskanaler. Programkatalogen, som kommer ut två gånger per år, är också en viktig informationskanal.

Pandemin

Pandemin har begränsat föreningens studieverksamhet sedan vårterminen 2020.

Under de två senaste terminerna har antalet deltagare begränsats till tio per kurs. Detta kommer att gälla även under höstterminen 2021.

Måndagsföreläsningarna, musiklyssningen och studiebesöket på Konstmuséet har andra regler för deltagande.

Föreningen följer fortlöpande Folkhälsomyndighetens (FHM) råd och anvisningar under pågående pandemi. Hävs de restriktioner som påverkar studieverksamheten under höstterminen 2021 kan föreningen komma att återgå till ett normalläge vad gäller deltagandet i studieverksamheten.

Allmänna kurser

401 Kroppens okända mikrovärld NY KURS

2021-09-27 09:00 - 10:45

Varje vecka mån 6 ggr. 10 deltagare Robert Fast

Vad händer i vår kropp när den angrips av ett virus som Covid19. Detta virus kan snabbt förändras genom mutationer och ges nya svårbemästrade egenskaper. DNA och RNA är viktiga byggstenar i cellernas arvs massa och påverkas av sådana virusangrepp. Antibiotika som används för att stoppa bakterieangrepp kan snabbt bli verkningslösa och inte längre fungera som det var tänkt. Denna nya kurs handlar om hur våra celler är uppbyggda och hur forskningen försöker stoppa de bakterier och virus som drabbar oss människor. Mikrobiologen Robert Fast kommer att ta oss med på denna spännande resa i kroppens okända mikrovärld.

402 Euripides till Robert Wilson NY KURS

2021-09-27 16:00 - 17:45

Varje vecka mån 6 ggr. 10 deltagare Kjell Wremert

En teaterhistorisk resa från antikens tragedier till dagens gränsöverskridare, där vi via föreläsningar, samtal, studiebesök och manuskriptläsning bekantar oss med dramatikers höjdar och deras epoker.

403 Politiska "ismer"

2021-10-11 09:00 - 10:45

Varje vecka mån 6 ggr. 10 deltagare Ola Björlin

Kursen belyser och diskuterar de vanligaste politiska ideologierna; liberalism, konservatism, socialism, ekologism, nationalism m.fl. Även andra politiska "ismer", som är vanliga i politiska analyser berörs, t.ex. feminism, islamism och populism. Kurslitteraturen är en samling texter som blir utgångspunkten för våra diskussioner. De finns tillgängliga vid kursens början. Kurslitteraturen ingår ej i kursavgiften.

404 Politiska "ismer"

2021-10-11 11:00 - 12:45

Varje vecka mån 6 ggr. 10 deltagare Ola Björlin

Kursen belyser och diskuterar de vanligaste politiska ideologierna; liberalism, konservatism, socialism, ekologism, nationalism m.fl. Även andra politiska "ismer", som är vanliga i politiska analyser berörs, t.ex. feminism, islamism och populism. Kurslitteraturen är en samling texter som blir utgångspunkten för våra diskussioner. De finns tillgängliga vid kursens början. Kurslitteraturen ingår ej i kursavgiften.

405 Sverige 14 000 år

2021-10-05 11:00 - 12:45

Varje vecka tis 6 ggr. 10 deltagare Gunnar Hilding

För 14 000 år sedan slår sig de första människorna ned i Skåne. Dessa renjägare följer inlandsisen norrut. Vi blir alltmer bofasta och är snart ett jordbruksfolk. Bronsåldern avlöser stenåldern och vi börjar handla med grannfolken runt Östersjön. Järnålderns första små hövdingdömen växer fram för 1 500 år sedan. Vi lämnar hedendomen bakom oss. Blir kristna och kliver in i medeltiden. De första stegen tas mot dagens samhälle och snart är vi mitt uppe i den spännande Vasatiden. Denna tidsresa slutar när stormaktsbygget startar på allvar 1611.

406 Stormaktstidens Sverige

2021-10-05 13:00 - 14:45

Varje vecka tis 6 ggr. 10 deltagare Gunnar Hilding

En av de mest spännande och intressanta tidsepokerna i vår historia är Sveriges stormaktstid mellan 1611 och 1719. Under dessa 108 år läggs grunden till dagens moderna samhälle. Det är inte bara krig och elände. Kulturlivet blomstrar. Industrin och handeln växer. Vår statsapparat skapas. Vi tar de första stegen ut i världen och är under några år en kolonialmakt i både Amerika och Afrika.

407 Frihetstiden och Gustavianska enväldet

2021-10-05 15:00 - 16:45

Varje vecka tis 6 ggr. 10 deltagare Gunnar Hilding

Följ med på en 100 år spännande historisk resa (1719 – 1818) genom frihetstiden och gustavianska enväldet. Dessa år präglas av politiska intriger, kungamord, bondeuppror, svaga kungar och misslyckade krig. Sverige närmar sig samtidigt Europa och kulturlivet blomstrar. Våra kulturpersonligheter och vetenskapsmän gör sig kända långt utanför Sveriges gränser. När Karl XIV Johan bestiger kungatronen går Sverige in i en ny och lugnare tid utan krig.

408 Släktforskning NY KURS

2021-09-30 09:00 - 10:45

Udda vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Lars Berglöf

Vi lär oss släktforskningens grunder. Hur hittar jag uppgifter om min släkt? Vilka är mina anor? Var bodde tidigare generationer och vad arbetade de med? Vi lär oss hitta i kyrkböckerna och du behöver ha tillgång till dator för att söka i arkiven och spara dina fynd i ett släktforskningsprogram. Helst bör du ha en bärbar dator och vara van att använda den. Kostnad för kurslitteratur tillkommer.

409 Lag och rätt NY KURS

2021-11-04 09:00 - 10:45

Varje vecka tors 5 ggr. 10 deltagare Ove Wilder

Vi får lära oss hur ”rättskedjan” från polisen till kriminalvården fungerar i praktiken. Under denna resa genom vårt svenska rättsväsende får vi träffa polis, åklagare, advokat, domare och kriminalvårdare. Polisen (4/11), åklagaren (11/11), advokaten (18/11), domaren (25/11) och Tillbergafängelset (2/12). Vi gör studiebesök hos Åklagarmyndigheten och Tingsrätten. I övrigt är vi i våra studielokaler i Växhuset.

410 Finlands historia 1800 – 1900-talen NY KURS

2021-11-11 11:00 - 12:45

Varje vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Hans Hedenström

Finland från den självklara svenska östra landsdelen till ett ryskt storfurstendöme. Efter den ryska revolutionen fick Finland sin självständighet och blev nära nog en sovjetisk lydstat under andra världskriget. Idag är Finland en alliansfri avancerad nordisk välfärdsstat.

411 Svampkunskap NY KURS

2021-09-28 13:00 - 14:45

Varje vecka tis 5 ggr. 10 deltagare Conny Ström

Är du nybörjare och vill veta mer om svamp i våra skogar? Vi tittar på hur, var och när svampar växer. Vilka är ätliga och vilka är oätliga? På vilka sätt kan man ta hand om svamparna och tillaga dem? Vi tar ett par turer till skogen. Ledare är Conny Ström – en svampintresserad amatör. Första lektionen träffas vi i SUV:s lokaler i Växhuset.

412 Läkekunstens historia

2021-09-29 13:00 - 14:45

Varje vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Birgitta Hilding

Medicinöverläkare Birgitta Hilding tar oss med på en mångtusenårig resa genom medicinhistorien. Hon börjar med de gamla grekerna och läkekunstens fader Hippokrates och slutar med dagens moderna sjukvård. Vi får veta mer om alla hemska farsoter. Vändpunkten kom på 1800-talet när bakterierna upptäcktes och kunde bekämpas. Kursen avslutas med ett besök på Medicinhistoriska museet vid Västerås sjukhus om pandemin så tillåter.

413 Sovjetunionen 1917 - 1991

2021-09-30 11:00 - 12:45

Varje vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Hans Hedenström

Historiens första socialistiska revolution blev det kommunistiska Sovjetunionen. Kursen berör inbördeskriget, NEP-perioden, kollektiviseringen, den stora terrorn, andra världskriget och kalla kriget fram till glasnost och perestrojka och slutlig kollaps. Jeltsin och Putin berörs perifert.

414 Bokbinderi NY KURS

2021-09-30 13:00 - 14:45

Varje vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Malena Bergroth

En kurs om böcker och bokbinderi: hur vi övergav bokrullen till förmån för den inbundna boken, bokens "anatom" (vad är huvud, fot och rygg?) och olika bandtyper (halvfranskt och helfranskt band, danskt band mm). Vi får också veta mer om bokbindaryrket förr och nu, viktiga verktyg, klassiska bindningsmetoder, moderna tekniker, bokbranschen, förstaupplagor och kommersiell bokbindning. Vi får lära oss hur man vårdar sina böcker, vad man kan laga själv samt vad som bör överlåtas till proffsen. Och är boken värd det?

415 Vinkunskap, grundkurs

2021-09-30 15:00 - 16:45

Udda vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Gunnar Gustafsson

Vi träffas sex gånger och varje tillfälle är uppdelat i en teoretisk och en praktisk del. Den teoretiska delen behandlar grundläggande områden som provningsteknik, vinodling, vinframställning samt kunskap om olika druvtyper. De praktiska övningarna inriktas främst på sex av de mest kända druvsorterna. Fyra egna glas tas med vid varje tillfälle. Vinerna betalas av deltagarna.

416 Vinkunskap, fördjupningskurs

2021-10-07 15:00 - 16:45

Jämn vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Gunnar Gustafsson

Kursen inriktas på ett djupare studium av viner och vinframställning i de tre europeiska länderna Frankrike, Italien och Spanien. Detta inkluderar inte minst regioner som möjligtvis är mindre kända, men som är av stort kvalitetsintresse. Exempel på detta är Frankrike Sydväst, Kampanien och Galicien. Fyra egna glas tas med vid varje tillfälle. Vinerna betalas av deltagarna.

417 Konst på Västerås Konstmuseum

2021-09-22 13:30 - 15:00

Jämn vecka ons 5 ggr. 15 deltagare Susanne Frost

Hösten på Västerås konstmuseum fokuserar på det offentliga genom olika perspektiv. I sin utställning tar konstnären Lisa Torell upp frågor kring tillgänglighet i våra offentliga och semi-offentliga miljöer. Utställningen med Tadeusz "Teddy" Sempinski (1927 - 1998) belyser den offentliga mosaikkonsten och hans stora konstnärliga gärning i Västerås. Dessutom får vi höra om andra projekt på konstmuseet och får ta del av arbetet "bakom kulisserna". Kursen leds av konstmuseets intendent. Hörselhjälpmedel finns. Detaljerat program delas ut vid start.

418 Bibliskt kaos

2021-09-28 15:00 - 16:45

Udda vecka tis 6 ggr. 10 deltagare Rut Törnkvist

Bibelforskaren Rut Törnkvist fortsätter sin spännande bibelresa. Efter Josuas död och fördelningen av Kanaans land mellan de olika israelitiska stammarna, styrs landet av domare. I domarboken följer vi de olika stammarnas konfrontationer och koalitioner med ortsbefolkningen, ofta framställda i folksagens och fablernas form, som i berättelserna om Simson och Delila, Trädens konung och Jefta och hans dotter. Allt mynnar ut i att folket ber Herren om att få en kung, så att de skall bli som andra folk. Det kaos av laglöshet och våldsdåd som finns i landet beskrivs med orden "På den tiden fanns ingen kung i Israel. Var och en gjorde vad han själv fann för gott".

419 Natur och miljö NY KURS

2021-09-29 11:00 - 12:45

Udda vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Bengt Jönsson och Gunnar Rosén

Denna kurs om natur och miljö görs i samarbete med Naturskyddsföreningen. Vi får lära oss mer om natur- och miljöutvecklingen under de senaste 60 - 70 åren, då människan i allt snabbare takt har förändrat jord- och skogsbruket samt våtmarkerna. Kursen tar även upp miljö kvalitetsmålen, den biologiska mångfalden, de hotade arterna, rödlistan 2020 och Naturvårdsverkets krav på en grön strukturplan.

420 Från Elvis till ABBA – Rock- och popmusikens utveckling

2021-09-30 16:00 - 17:45

Varje vecka tors 7 ggr. 10 deltagare Henric Lindborg

Häng med på en lekfull tidsresa i rock- och popmusikens värld från 50- till 80-talet. Hur uppstod olika stilar och genrer och vilka ledde utvecklingen? Under denna spännande musikresa gör vi djupdykningar i bl.a. Elvis, Beatles, Tio i topp och ABBA. Kursledaren varvar inspirerande föreläsningar med ljud- och bildklipp.

421 Klassisk musik – Rysk romantik - musiklyssning

2021-09-29 13:30 - 15:00

Udda vecka ons 6 ggr. 50 deltagare Stellan Moberg

Musiklyssningen fortsätter med ryska romantiker, Tjajkovskij förstås, men också Borodin, Rimskij-Korsakov, Glazunov med flera.

422 Fåglar i Västeråsområdet

2021-09-30 13:00 - 14:45

Udda vecka tors 6 ggr. 10 deltagare Christina Bredin

Vi lär oss fåglars kännetecken, sånger och levnadssätt. Vi avslutar kursen med en eller två exkursioner.

423 Samtal om värderingar och livsåskådningsfrågor, fortsättning

2021-09-29 13:00 - 14:45

Varje vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Christian Thorborg

Med tanke på vad som sker i dagens snabbt föränderliga värld tar vi upp intressanta frågor som rör etik, moral och livsåskådningar. Teologen och prästen Christian Thorborg leder denna spännande kurs.

424 Medias roll i samhället – ”kanske sanning – kanske lögn”

2021-10-05 15:00 - 16:45

Jämn vecka tis 6 ggr. 10 deltagare Per-Åke Svensson

Hur påverkar media din bild av verkligheten? Är bilden sann eller tillverkad av medierna? Har politiker och myndigheter tillräckliga möjligheter att nå ut med det man vill säga till medborgarna, när det först måste passera journalistiken? I den här kursen försöker vi komma underfund med det genom att såväl diskutera dagsaktuella händelser och hur de beskrivs i olika media, som att försöka hitta långsiktigare skeenden. Sociala medier är här en viktig del av denna utveckling. Är media stöd för demokratin eller en fara? Har det blivit en del av underhållningsindustrin? Den här kursen är till för dig som vill utbyta erfarenheter och diskutera.

425 Nedslag i idéernas historia

2021-10-04 11:00 - 12:45

Varje vecka mån 5 ggr. 10 deltagare Mogens Jensen

En abstrakt kurs där vi bekantar oss med några av de idéer som var aktuella under 1900-talet i Sverige, såsom fosterlandskärlek, idéer om kvinnor, individualismen, nya människan och vitalismen.

426 Några nedslag i den svenska deckargenren NY KURS

2021-10-06 15:00 - 16:45

Jämn vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Lars-Erik Lund

Vi gör några nedslag i den svenska deckargenren genom att vi läser och diskuterar fem böcker av kända svenska deckarförfattare från olika tidsepoker – Stieg Trenter, Maria Lang, Sjöwall/Wahlöö och Liza Marklund, vilka alla varit trenderbrytare i svensk deckarhistoria. Vid den sista träffen presenterar varje deltagare, enskilt eller tillsammans med någon en valfri deckare skriven på 2000-talet. Vi träffas varannan vecka och deltagarna förväntas ha läst respektive deckare till varje möte. Kursen inleds med en introduktion, så ingen förberedelse krävs till första gången.

427 Aktuella utrikespolitiska händelser

2021-09-29 15:00 – 16:45

Varje vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Stig Wahlström

Aktuella utrikes- och säkerhetspolitiska händelser i världen behandlas med särskilt fokus på Europa och EU-problematiken samt USA. Mellersta och Fjärran Östern samt Nordafrika kommer också att studeras.

428 Aktuella utrikespolitiska händelser

2021-09-29 17.00 – 18.45

Varje vecka ons 6 ggr. 10 deltagare Stig Wahlström

Aktuella utrikes- och säkerhetspolitiska händelser i världen behandlas med särskilt fokus på Europa och EU-problematiken samt USA. Mellersta och Fjärran Östern samt Nordafrika kommer också att studeras.

429 Livet är ditt - kost, motion och hälsa NY KURS

2021-10-01 10:00 - 11:45

Varje vecka fre 5 ggr. 10 deltagare Itrim

I samarbete med Itrim erbjuds en kurs kring hälsofrämjande aktiviteter. Tanken är att blanda teori (vetenskaplig grund) med praktiska övningar. De fem träffarna tar bland annat upp kost, andning, styrke- och balansträning samt rörlighet. Vid ett par tillfällen ses vi på Itrim, där även en Tanita-vägning ingår för dem som så önskar. Tanita-vägning innebär att man får en analys av hälsa och status med avseende på bland annat kroppsvikt, muskelmassa, fettprocent och vattenhalt i kroppen. För 50+ så gäller det att bibehålla och öka muskelmassan som annars går ner vid för liten belastning av rörelseorganet kroppen.

430 Språkens Historia, grundkurs

2021-10-01 11:00 - 12:45

Varje vecka fre 9 ggr. 10 deltagare Thomas Wibergh

Människans förmåga att kommunicera är unik och ger oss möjlighet att överföra information mellan individer och generationer. I denna kurs behandlas hur språken har utvecklats från forntiden och framåt. Vi koncentrerar oss framför allt på de indoeuropeiska språken.

Språkkurser

Europarådets nivåskala

Nivå A0 Jag har inga förkunskaper.

Nivå A1 Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser. Jag kan presentera mig själv och ställa enkla frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt.

Nivå A2 Jag kan förstå fraser och vanliga ord som rör personliga förhållanden. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang.

Nivå B1 Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända vardagliga ämnen. Jag kan länka ihop fraser på ett enkelt sätt för att beskriva erfarenheter och skeenden.

Nivå B2 Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd löper i stort sett utan problem. Jag kan uttala mig klart och detaljerat om många olika ämnen.

Nivå C1 Jag kan läsa krävande texter och är även medveten om underförstått innehåll. Jag kan uttrycka mig nästan helt obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för olika ändamål.

Nivå C2 Jag kan utan problem förstå så gott som allt jag hör eller läser och referera till fakta och argument. Jag kan uttrycka mig i så gott som alla situationer spontant och helt flytande.

431 Engelska B 1 / B 2

2021-09-29 09:00 - 10:45

Varje vecka ons 10 ggr. 10 deltagare Maivor Andreasson

(Se inledningstext för språk)

432 Spanska B 1

2021-09-28 11:00 - 12:45

Varje vecka tis 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Gloria Rodriguez Haraldsson

433 Spanska B 2

2021-09-28 09:00 - 10:45

Varje vecka tis 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Gloria Rodriguez Haraldsson

434 Italienska A 1 / A 2

2021-09-29 11:00 - 12:45

Varje vecka ons 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Renée Ståhle

435 Italienska B 1

2021-09-27 16:30 - 18:15

Varje vecka mån 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Ulrica Wetter

436 Franska A 2 / B 1

2021-09-29 09:00 - 10:45

Varje vecka ons 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Ragnhild Friborg

437 Tyska A 2 / B 1

2021-09-28 09:00 - 10:45

Varje vecka tis 10 ggr. 10 delt.

(Se inledningstext för språk)

Helga Haasum

Föreläsningar

Måndagar klockan 14.00

Konsertsalen – Växhuset

Från och med hösten 2021 är föreläsningarna avgiftsbelagda. Läs mer på sid 2.

13 september

Framtiden för demokratin

Värd: Gunnar Gudmundson

Krigsslutet 1945 och murens fall 1989 tolkades länge som avgörande vändpunkter. Det bedömdes vara en tidsfråga, innan demokratin skulle segra över världen. Trettio år senare är vi inte lika övertygade. Vad har hänt? Vad krävs för att demokratin skall ta överhanden?

Sverker Gustavsson är professor i statskunskap vid Uppsala universitet. Han intresserar sig särskilt för samhällsutvecklingen i ljuset av skillnaden mellan demokrati, populism och diktatur.

20 september

Katolska kyrkan i Sverige

Värd: Ola Björlin

Anders Arborelius är biskop i katolska kyrkan. Han blev år 2017 Nordens första kardinal och Sveriges första någonsin, utnämnd av påven Franciskus i Peterskyrkan i Rom. Han kommer att berätta om den katolska kyrkans situation i Sverige i modern tid – invandring, konversioner, församlingar, kloster, kardinal.

27 september

Växternas kroppsspråk

Värd: Uno Gäfvert

Utseendet på växternas blad och stammar har med överlevnaden att göra. Man kan säga att formen på dessa växtdelar förmedlar ett språk som talar om hur bra växten är på att klara av olika miljöer. Genom att lära sig detta kroppsspråks grammatik får vi större möjligheter att placera växterna på rätt plats, alternativt göra de rätta växtvalen för de förutsättningar man har i sin trädgård.

Tom Ericsson, tidigare SLU, berättar om växternas kroppsspråk.

Evert Taube. Fyrmästarsonen från Vinga, som hade många strängar på sin lyra och givit oss svenskar en sångskatt.

4 oktober

Taube i våra hjärtan

Värd: Christina Norén Svensson

I ord och ton skildrar poeten **Lars Renvall** och trubaduren **Johan B. Andersson** nationalskalden Evert Taubes liv och musik.

11 oktober

Postkontor i rörelse

Värd: Sören Salholm

Bernt Ling har varit ordförande för ABB:s frimärksklubb i 23 år. Vi får se hur man samlar frimärken med anknytning till post på järnväg, ångbåtspost, lantbrevbäring med mera.

18 oktober

Vi bryter den onda cirkeln – Kriminalvården

Värd: Christina Norén Svensson

Anders Bergh berättar om Kriminalvårdens verksamhet. Vi får information om häkte, anstalt och frivård. Vad ligger i Kriminalvårdens uppdrag och hur arbetar myndigheten i praktiken med sina klienter, såväl frihetsberövade som icke frihetsberövade.

Anders Bergh är ställföreträdande häktes- och anstaltschef på Salberga i Sala. Han har mer än 10 års erfarenhet av kriminalvård från såväl operativ som strategisk nivå och föreläser ofta för att sprida kunskap om vad modern svensk kriminalvård är.

25 oktober

Amatör-astronomins nya utmaningar

Värd: *Gunnar Holmdahl*

Astronomi och kosmologi är under snabb utveckling. Forskarna översvämmas av nya mätdata från jord- och rymdbaserade teleskop och rymdsonder. Bristande forskningsresurser har gett amatörastronomi en viktig roll. Västerås Astronomi- och Rymdforskningsförening, VARF, har fyra uppgifter:

- Informera allmänheten
- Stå för grundutbildning i astronomi för Västerås skolor
- Säkra återväxt genom Astronomisk Ungdom
- Komplettera grundforskning inom projekt som Big Bang, Universums expansion, Svarta hål, Mörk energi och -materia, Gravitationsvågor.

Clas Göran Lundberg, informationsansvarig för VARF berättar.

1 november

Hjärta, hjärna, mo(tiva)tion – när livet vänder

Värd: *Gunnar Gudmundsson*

Anders Södergård tar dig med på en spännande resa som bygger på evolutionsteori, forskningsresultat, existentialism samt sina egna erfarenheter som läkare och patient. Han fick första cancerbeskedet som 25-åring men överlevde och lever nu för att motivera till positiva livsstilsförändringar och ökad livskvalitet.

Anders Södergård jobbar med företagshälsovård, som skolläkare i Fagersta kommun samt med allmänmedicin, läkemedels-genomgångar och förskrivning av Fysisk aktivitet på recept.

8 november

Digital ekonomi – upptäck en ny värld

Värd: *Christina Norén Svensson*

Samhället blir mer och mer digitalt och utvecklingen öppnar upp för nya möjligheter. Samtidigt kan det kännas svårt att hänga med eller ta till sig den nya tekniken.

Sevim Isaac, som är privatrådgivare och digital ambassadör på Swedbank i Västerås kommer att berätta mer om Bank ID, Swish och om digital säkerhet.

15 november

Årets boktips!

Värd: *Ann-Marie Gunnarsson*

Anna Duberg med kollegorna Gunnel Arvidson Nilsson och Hanna Jenssen från Västerås Stadsbibliotek presenterar ett urval av årets böcker och berättar om höstens nyheter.

22 november

Skogarnas mystik och naturen i Strömsholm

Värd: Sören Salholm

Anders Geidemark, en av Sveriges främsta naturfotografer, bor med sin familj i sitt barndomshem utanför Hallstahammar. Han är en berättare i ord och bild, som givit ut flera böcker. Föreläsningen ges i två delar (före och efter paus):

1. Skogarnas mystik och djurliv, som är en guldgruva för en naturfotograf.
2. Strömsholms naturreservat, ett suggestivt avsnitt med kanalen, hästarna och slottet.

29 november

Kan vi avstå från kärnkraften? I så fall varför?

Värd: Gunnar Holmdahl

Hans Skoog är civilingenjör, IVA-ledamot och med en bakgrund från ABB och robotområdet. Vi behöver mer pålitlig el inte mindre. Samtidigt ska vi värna miljön och våra samlade resurser. Vad finns det för argument för att avstå kärnkraft-el och hur hållbara är dom? Föredraget försöker analysera argumenten utifrån totalperspektivet.

Resor

Regler för våra resor

Anmälan	skall vara SUVs expedition tillhanda senast den dag som står angiven vid respektive resa. Anmälan görs via föreningens hemsida suvaros.se eller till SUV-expeditionen. Anmälan till samtliga resor är bindande efter anmälningstidens slut. I mån av plats får person, som inte är medlem, följa med på resan mot en extra avgift på 100 kr. Blir resan övertecknad sker en lottnings som avgör vilka som får plats på aktuell resa. Alla får besked via e-post om deltagande eller icke deltagande. I förekommande fall kontaktas man per telefon.
Betalning	skall vara SUVs resekonto PG 44 83 88-9 tillhanda senast den dag som står angiven vid respektive resa. Kom ihåg att ange vilken resa betalningen avser. OBS! Att du betalat resan garanterar inte att du fått en plats och att du underlåter att betala gäller inte som avbokning.
Återbud	skall meddelas SUVs expedition eller reseledare för respektive resa. Detta gäller även om du står på väntelista. Vid avbokning av resan efter anmälningstidens slut och det finns en ersättare, tas ingen kostnad ut. Saknas ersättare kommer de kostnader som SUV ej kan påverka (t ex. teaterbiljetter, museibesök) att debiteras resenären som avbokning.
Bussarna	avgår från turistbusshållplatsen vid Centralen och i vissa fall även från busshållplatsen vid Hälla. Ange påstigningsplats.
Specialkost	anges vid anmälan.
Kontakt	SUV expedition 021-138074 måndag – torsdag 09:00 – 12:00. Eller den reseledare som står angiven vid respektive resa.

Stora Sundby slott

Tisdag 24 augusti

Det mäktiga Stora Sundby slott ligger vid Hjälmarens strand i Södermanland. Det var från början ett enklare försvarsverk, troligen byggt på 1200-talet. En ny borg kom på plats på 1500-talet och ägdes av den då mäktiga familjen Sparre. På 1800-talet hade borgen fått nya ägare vilka gjorde om Stora Sundby till ett romantiskt riddarslott. Sin nuvarande utformning har slottet haft sedan 1884.

Under vår guidade rundtur insuper vi atmosfären i salar och salonger, som i stort sett ser likadana ut än idag. Sedan 1888 ägs slottet av familjen Klingspor och drivs idag som jord-och skogsbruk.

Efter guidningen åker vi till Kungsuddens hembygdsgård i Kungsör och äter lunch, därefter hemresa.

Kungsuddens kungsgård grundades av Gustav Vasa på 1500-talet. Under sin tid byggde han ut gården med flera byggnader och kungsgården blev sedan en populär tillflyktsort för flera svenska kungar. Drottning Kristina vistades här när pesten härjade i Stockholm och det sägs att hon tränade ridning på en plats i närheten. 1822 utbröt en stor eldsvåda som ödelade alla byggnader utom den som nuförtiden bland annat fungerar som hembygdsgård och museum.

09:45	Avresa från turistbusshållplatsen vid Centralen
11:00	Guidad tur på Stora Sundby slott
13:00	Lunch på Kungsuddens hembygdsgård
	Hemresa efter lunchen
Ca 15:00	Åter i Västerås

Anmälan ska vara SUVs expedition tillhanda **senast 2 augusti**

Anmälan är bindande efter anmälningstidens slut

Kostnad 620 kr ska vara SUVs resekonto **PG 44 83 88-9** tillhanda **senast 9 augusti**

Reseledare Ulla Löndahl 070-7426160

Margit Nordin Lundgren 070-2100356

Verket med Avesta Art och Ängelsbergs Skulpturpark ***Onsdag 8 september***

Verket – interaktivt museum och konsthall i Avesta. Upplev en magisk mix av historia, konst och modern teknik. Den slaggstenskimmerande gamla järnbrukshytan från 1874 har förvandlats från tung, sotig, mullrande industrimiljö till en ny mötesplats.

Avesta Art är en konstbiennal som sedan 1990-talet visat samtidskonst i den spektakulära industrihistoriska miljön under sommarsäsongen. Verket inrymmer även permanenta konstutställningar. *Re: Avesta Art* är årets utställning utifrån prefixet re- i betydelse åter eller tillbaka.

Skulpturparken, Ängelsberg.

Skulpturparken kom till 2003 på initiativ av Västmanlands läns konstkonsulent Marie-Louise Larsson-Wallén i samarbete med Ängelsbergs Konstgille.

Denna första utställning var tänkt att pågå en vecka i maj men blev en sådan succé att konstnärerna övertalades att låta sina verk stå kvar i parken till i september!

Inspirerade av denna framgång inbjöds 2004 nio skulptörer från Hälleforsnäs.

2005 deltog fem välrenommerade konstnärer från olika delar av Sverige tillsammans med elever från Skinnskattebergs Folkhögskola och Brinellgymnasiet i Fagersta.

Och på den vägen är det. Årets utställare ser ni på affischen här bredvid.

09:00 Avresa från turistbusshållplatsen, Västerås
10:30 Visning av Avesta Art
12:00 Lunch på Restaurang Koppardalen
14:15 Visning av Skulpturparken i Ängelsberg
15:30 Avresa
Ca 16:30 Åter i Västerås

Anmälan ska vara SUVs expedition tillhanda **senast 9 augusti**

Anmälan är bindande efter anmälningstidens slut

Kostnad 630 kr ska vara SUVs resekonto **PG 44 83 88-9** tillhanda **senast 18 augusti**

Reseledare Kerstin Eriksson 072-2115820 Birgitta Olsson 070-6685254

Smaka på Dalarna

Fredag 24 september

Följ med på en unik, kulinarisk resa till tre guldkorn i Dalarna.

Vårt första stopp är hos Sahlins Struts utanför Borlänge. Här får vi besöka en vanlig bondgård med ovanliga djur. Vi får höra berättas om resan från den första kycklingen till dagens strutsfarm med cirka 200 fåglar. Efter den guidade visningen får vi förmiddagsfika och chans att handla strutsprodukter.

Vi åker vidare, några kilometer från Borlänge, till Murboannas. Här produceras ostar och andra mejeriprodukter. Vi får höra historien om hur allt startade i det lilla mejeriet. En trappa upp med vacker utsikt över Murbo serveras lunch och vi får ostprovning.

Vägg i vägg med mejeriet ligger butiken där det finns massor av närproducerade delikatesser.

Resan avslutas på Kulinariet i Stora Skedvi, centrum för småskaligt mathantverk. Under vårt besök på Kulinariet kommer vi att få en guidad visning och höra historien om hur Kulinariet skapades och hur Skedvi Bröd återuppstod med hjälp av folkets stöd. Här får vi se hur Skedvi Bröd bakas för hand i vedeldade ugnar över öppen eld. I saluhallen Visthusboden kan vi även handla närproducerat kött, ost, potatis, bröd, ägg och annat gott.

Vi avslutar såklart rundturen med kaffe och rykande varm mjukbulla direkt från de vedeldade ugnarna.

08:00 Avresa från turistbusshållplatsen vid Centralen

10:00 Första stoppet hos Sahlins Struts

Lunch hos Murboannas

Sista stopp hos Kulinariet

17:00 Hemresa

Ca 19:00 Åter i Västerås

Anmälan ska vara SUVs expedition tillhanda **senast 24 augusti**

Anmälan är bindande efter anmälningstidens slut.

Kostnad 875 kr ska vara SUVs resekonto **PG 44 83 88-9** tillhanda **senast 1 september**

Reseledare Gun Johansson 070-5431948 Kerstin Eriksson 072-2115820

Munktellmuseet och Klosters kyrka i Eskilstuna

Tisdag 5 oktober

Foto: Pierre Pocs/Destination Eskilstuna

På Munktellmuseet visas 180 år av svensk industrihistoria. Här finns bl.a. den första svenska traktorn från 1913 och Bolinder-Munktells första hjullastare från 1954. Vi får en guidad tur samt en historisk film. Om tiden räcker till kan man även få provköra en tändkulemotor.

Därefter äter vi lunch på museet emellan traktorer i en historisk miljö.

Efter lunchen tar bussen oss till Klosters Kyrka. Kyrkan är inte så gammal, invigdes 1929 men den är så ståtlig med sina två torn som är 62 meter höga. Den har en altartavla som är signerad 1600 målad av den flamländske mästaren Martin de Vos.

På hemvägen gör vi ett kort stopp på världens första Återbruksgalleria - här hittar du framtidens shopping. Allt som säljs är återbrukat, återanvänt, ekologiskt eller hållbart producerat.

- 10:00 Avresa från turistbusshållplatsen vid Centralen
- 11:00 Guidning på Munktellmuseet
- 12:30 Lunch på Museet
- 14:00 Visning av Kloster kyrka
- 15:10 Information om ReTuna i bussen och därefter besök i gallerian
- Ca 17:00 Åter i Västerås

Anmälan ska vara SUVs expedition tillhanda **senast 7 september**

Anmälan är bindande efter anmälningstidens slut.

Kostnad 490 kr ska vara SUVs resekonto **PG 44 83 88-9** tillhanda **senast 14 september**

Reseledare Annelie Jakobsson 073-3784080 Margit Nordin Lundgren 070-2100356

Om oss

Styrelse

Ledamöter

Ordförande	Gunnar Hilding
Vice ordförande	Bernt Åkerblom
Kassör	Karin Sollenborn
Sekreterare	Per-Åke Svensson
Ledamot	Thomas Pontusson
Suppleanter	Ove Wilder, Lars-Erik Lund

Adjungerade

Sylvi Larhed, Agneta Hilding,
Gunnar Gudmundsson, Gun Johansson

Revisorer

Arne Lundqvist, Inger Porsander

Revisorssuppleant

Barbro Sundman

Folkuniversitetet

Katarina Andersson

Ansvarsområden

Expedition	Sylvi Larhed
Ekonomi	Karin Sollenborn
IT och Hemsida	Kerstin Eriksson
Programkatalog	Gunnar Hilding
Medlemsdilaog	Gunnar Hilding
Kurser	Agneta Hilding
Föreläsningar	Gunnar Gudmundsson
Resor	Kerstin Eriksson
Reskassa	Birgitta Olsson

Expedition

Expeditionen har öppet måndag-torsdag kl. 09:00-12:00

telefon: 021-13 80 74, 021-38 00 73

e-post: info@suvaros.se

Ansvarig expeditionen

Sylvi Larhed

Övrig expeditionspersonal

Kerstin Eriksson, Barbro Johansson, Gun Johansson, Christina Jönsson, Laila Olofsson, Birgitta Olsson, Inga-Lill Olsson, Annika Lindström

Telefonmeddelanden

Telefonmeddelanden från oss vill vi gärna få bekräftade av dig.

Det spar många telefonsamtal för oss.

GDPR

Senioruniversitetet Västerås har ett medlemsregister med uppgifter om aktiva medlemmars personnummer, namn, adress, e-postadress och telefonnummer. Vi respekterar den nya dataskyddsförordningens regler hur personuppgifter får behandlas.

Trångfors smedja vid Strömsholms kanal i Hallstahammar byggdes för 222 år sedan. Redan 1628 började västeråsaren Adolf Willemson smida järn på platsen.

Alla seniorer är välkomna till oss

Expeditionen är öppen:
10 augusti - 13 december
måndag - torsdag
klockan 9-12

SUV
SeniorUniversitetet Västerås

Växhuset, Viktor Larssons plats 1, 722 14 Västerås
021-13 80 74, 021-38 00 73
Hemsida: suvaros.se • e-post: info@suvaros.se

